

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 1 Septembrie 1893.

Privirile întregii țeri au fost îndreptate dîlele trecute spre Borosșebis, unde, cu ocaziunea manevrelor, a petrecut câte-va zile M. Sa împăratul și regele nostru. Cu deosebire s'a interesat lumea de primirea deputațiilor, între cari erau și două deputațiuni române confesionale, și de răspunsurile, ce le va da M. Sa monarhul, cari deși proiectate și recomandate M. Sale de guvern, rostite de supremul cap al statului, au o însemnătate deosebită pentru toți cetățenii patriei. Noi românii cu răspunsurile, ce le-a dat M. Sa atât deputațiilor române, cât și celorlalte deputațiuni, nu putem să fim decât mulțumiți; ele au fost departe de enunțările foilor șoviniste, cari prediceau, că deputațiunile române și respective conducătorii lor, episc. Mețianu și Pavel vor fi înfrunțați din partea tronului, pentru agitațiunile naționale din țară. Ele însă, precum am presupus, au rămas și de astădată de minciună. În toate răspunsurile, ce le-a dat Maj. Sa deputațiilor, a accentuat armonia și buna înțelegere, ce trebuie să domnească între cetățeni, fie aceia de ori ce limbă și confesiune. Disă această în general, ea nu e adresată, nu poate fi adresată poporului român, care în trecut, ca și în prezent dorește a trăi în pace și bună înțelegere cu toate naționalitățile, nu le huițuiesce și nu voiesce a le impune limba și dacă M. Sa a aflat de lipsă să accentueze această, ea sună la adresa șovinismului magiar, care prin nefericita tendință de magiarizare produce agitație în țară, nu numai la români, ci la toate naționalitățile iubitoare de limba și avutul lor național.

În răspunsurile, ce le-a dat M. Sa P. S. episcopii Mețianu și Pavel să accentueze de periculoase agitațiunile și se pretinde respectarea legilor și constituției patriei, față de cari trebuie nutrită stima între credincioși. Foile magiare sunt vesele de aceste enunțări, pe cari ele le țin de aluziune la

mișcările din urmă naționale și veți Dîmne, „antipatriotice” ale românilor. Fîia însă trebuie întorsă și pe dos. La deputațiunea comitatului și orașului Arad M. Sa i-a dîs între altele:

„Nu me îndoesc, că comitatul și orașul vor dovedi alipirea lor către persoana mea și prin aceea, că vor feri poporațiunea, care, fără deosebire de religie și naționalitate, stă aproape de inima mea părintească, de ori-ce tendințe de agitațiune, fiind-că numai în concordia amicală și în muncă pacinică poporațiunea poate să-și asigure binul și adevăratelor ei interese, precum sincer o doresc.”

Aceste enunțări întese de-a dreptul la tulburările și barbariile, ce s'au comis la Arad și în alte părți — dar nu din partea românilor, ci de către poporațiunea magiară și astfel comitatele și autoritățile orașanesci pe această au să o ferescă de agitațiuni și să o domolească, precum nu au domoli-o prin aceea, că au închis ochii la tulburările ei și nu au eruat nici până acum pe matadori și culpabili.

Tot în acest răspuns se mai află o prețioasă enunțări regescă, privitoare la noi. M. Sa a dîs: „poporațiunea fără deosebire de confesiune și naționalitate stă aproape de inima mea părintească”. Românii sunt rei patriei, ei graviteză în afară, cochetază cu rușii, sunt irendentiști, sunt trădători de patrie — aceste și alte neadevăruri și calomnii răspândesc magiarilor despre noi și totodată se înșinuă numai ei de adevărați patrioți și spriginitori ai tronului. Ei credeau și cred, că toate aceste trec de bani buni, când etă o enunțări dela locul cel mai competent le arată, că cu minciuna nu poți merge departe. Maj. Sa scie și cunoscă patriotismul nostru, scie, că cele răspândite despre noi nu sunt adevărate și pentru aceea a rostit cele de mai sus, căci dacă adevărat ar fi, că românii conspirază contra patriei cum se propagă această la noi în țară cu o obrăznicie fără margini, ar pute

ei, ca naționalitate și confesiune, să stea aproape de inima părintească a capului încoronat? Mai încet deci, d-lor șovinisti mari și mici, cu insulte și calomnii nefundate la adresa poporului nostru!

O palmă meritată a primit mai departe curentul bolnăvicios dela noi în răspunsul dat episcopului Pavel, dîcînd Maj. Sa, că accentuarea de frasse gîle ale unui șovinism esagerat și demonstrațiunile condamnabile de stradă stau departe de adevăratul patriotism. Etă blamate foile magiare, aproape toate, cari vreau să îmbete lumea cu frase gîle ale unui șovinism esagerat și cari în demonstrațiunile de stradă au vădut manifestarea patriotismului. Noi de giaba le-am spus, că acesta nu este patriotismul adevărat, a trebuit să vie monarhul să le-o accentueze și dacă mai e posibil, să le deștepte din aiurările șovinite. Etă blamați toți demonștrânți din Turda, Orade etc. cari, după cum dîcea o fîia magiară, „au dat satisfacțiune țerei întregi”.

Bine ar fi dacă aceia, la a căror adresă au sunat vorbele regesci, ar cumpeni bine cele auzite de pe tron, și-ar enșeta bine, ce dîc și fac și dacă s'ar desbrăca mai pre sus de toate de șovinismul esagerat, condamnat de capul statului.

Șovinismul incurabil. „Magy. Hirl.” de luni, 11 Septembrie, ocupându-se cu răspunsurile monarhului, nu e mulțumit cu răspunsul „energic, dar mai mult listit” dat episcopilor români. „Opiniunea publică a țerii (care opinie? Red. Tel. r.), dîce „Magyar H.” a fost pregătită la o critică mai energică. La aceea însă nimenea nu s'a cugetat, că M. Sa va afla de lipsă a propunța o sentință condamnătoare asupra demonstrațiilor cunoscute dela Orade”. „M. Hirl.” ar fi dorit ca M. Sa să trecă peste aceste, fără a le da ceva însemnătate, apoi dîce: „Dacă Maiestatea Sa a pus așa pondere pe aceste, fie. Numai contra concipirii răspunsului avem de obiectat: pentru

ce este vorba mai întâi despre de monștrânții șovinisti și numai după aceea despre agitatori iromâni?” Mai departe dîce: „În răspunsul dat episcopului Pavel stă: „concordia pacinică între naționalități.” Între ce naționalități e de propagat concordia? Între români și sasi, între slovaci și ruși? Dîră acestia sunt în prietinie unii cu alții. Dîră numai n'a cugetat, cel ce a concipiat textul, la națiunea magiară, când amintesc naționalitate? Acesta de sigur este greșală de stil și nu alteva.....

Așa să vaieră cei dela „M. Hirl.”. În orba lor trufie ar fi așteptat, ca monarhul să le măgulască pornirile lor șovinite!

Răspunsurile regesci. Raportorul special al fîiei „Egyetértés” scrie cu datul 10 Sept. c. sub titula această următoarele: „Mica comună Borosșebis, așa dîcînd fără nume și însemnătate istorică. Ceea-ce toți au așteptat, s'a înțemplat. Monarhul a dat fie-cărei deputațiuni răspunsuri de însemnătate politică. Regele a reabilitat pe Pavel înaintea țerii. Acesta este aici evenimentul zilei. Autoritatea comit. Arad nu a fost nici pe departe așa de mulțumită cu răspunsul, ca deputațiunea condusă de episc. Pavel. Acesta este prima și directă impresie a enunțărilor regesci. Deputațiunea comitatului Arad este deprimată, începînd dela comitele Fabian. Toți (? Red. Telegr. r.) se așteptan, că Pavel va căpeta o lecție aspră — și lecția aceasta a căpetat-o deputațiunea comitatului Arad”.

Revista politică.

Reposatul episcop s'ăsesc Dr. D. Teutsch s'a îngrit să lase urmașilor sei ca mostenire politică și vederile, ce le-a avut referitoriu la politica de reformă bisericească a guvernului. Aceste vederi au fost publicate de un valoros deputat săsesc, Schwiker, în „Deutsches Wochenblatt” și sunt cualificate de „testament politic” al episcopului. De când a început să se ventileze această cestiune, dar mai vîrtos, când cabinetul Wekerle a anunțat, că cea mai principală lucrare a sa

FOIȚA

Documente pentru limbă și istorie.

Un manuscris în limba Macedo-română.

(Urmare.)

Domne imperate, Zeule ceresku, Pîrinte atotcenetore, Domne Fiule ununascute, Isuse Hristose, și Spirtule Sante.

Domne Zeule, miellu Zeului, Fiul Tatalui, karele redicași pekatlu lumei, misele pre noi, karele redici pecatele lumei.

Primește rogăciunea noastră, karele șezi de de-răpța Tatalui, si misele pre noi.

Ka tu esti unul Santu, tu esti unul Domnn, Isus Hristos, intru marirea Zeului Tatal. Amin.

In tote zilele te voiu binekuvēnta, și voiu lauda numele teu in vieta, și in vieta vietel.

Digneste pre noi, Domne! in zioa acista nepekatosi so ne vegliemu noi.

Binekuvēntat esti Domne! Zeul Pîrincilor nostrii, și laudat, și preamărit e numele teu in viete. Amin.

Fie Domne! miseliēa ta spre noi, prekum sperarāmu intru tine.

Binekuvēntat esti Domne! anvēacāme îndereptările tele. De treori.

Domne! refugā te faku noē in gen și in gen, eu zisei: Domne! miseleme, rindekā sufletlu meu, kā pekatuii cie.

Domne; kătrā tine refgi, anvēacāme sō fac voēa tēa, kā tu esti Zeul nu.

Kā la tine este ēsvorhviacei, intru lumina tēa vomu vedēa lumina.

Tinde miseliēa celor, kii kunosku pre tine.

Sante Zeule, Sante tarē Sante nemoritorule, misele pre noi. De treori.

Mărire Tatalui, și Fiul, și Santului Spirtu.

Și akum, și totudeunași in vietele vietelor. Amin.

Sante nemoritorule, mie pre noi.

Apoi ku boce mare.

Sante Zeule, Sante tarē Sante nemiturorule, misele pre noi.

Și de este Dominekā, orā, la Ton 1, 2, 3 și 4 zicemu acistu Kānticet dō Ton. 4.

Astăzi se faku lumei mântuire, sō kântemu celui, karele inviā din mormentu, și este începētorlu viacei nostrā; kā el strikā ku mortēa pre morte, dede noē invingerēa, și mare miseliēa.

Ėarā la Ton 5, 6, 7 și 8 zicemu acistu Kānticet dupō Ton. 8.

Inviași din mormentu, și ligăturile iadlui rupseși, kondāmnul mortei strikași, Domne! și pre toți skapași din tendiceile neamicilor; ēarō cāndu te aretași Apostolilor tēi, tramiseși pre ei la preinstiincare, și printrēnșii dedeși lumei pacēa tēa, unule multumisemilose!

Se cade a stī, kā Kānticetele aciste se kânta numai in Domineci; ērō la alte Serbātōri — de nu kadu Domineka — se kânta in loklu acistor, Kānticetlu Serbātorei, kare kautā la Lunariul.

Sub kānticetlu Zeunaskētorei, karele se kânta preste tot anlu la sevēșitlu Orei 1-ei.

Apārātore, Domnā! karēa skapi pre noi din nevoi, pētru invingere mulcemiri aducemu cie, Zeunaskētore! noi servii tēi. Mā ka una, karēa ai Stepānire neinvirsā, skapāne din tote prikurile, ka sō strigēmu cie: Bukurāte, Marēasā nenuntitā.

(Va urma.)

va fi reforma bisericească, episcopul Teutsch a început de pe atunci a studia lucrul și a lua poziție, ca acel curent să nu prindă rădăcini favorabile în opinia conducătorilor și poporului săsesc; el a accentuat, că naia guvernului va trece éráși prin grele schimbări și va avea să lupte cu mari furtune, dacă va fi să se realizeze vre-o dată acel program. Căci, deși programul guvernului este isvorit din principii liberale, cu care se împretinesc ușor sasii, el urmărește cu totul un alt scop și acesta este magiarizarea. Contra acestui curent sasii puțin fiind, nu pot să lupte, decât dacă își vor păstra aședemintele din biserică, vechile drepturi și privilegii, ce le-au căpătat, instituțiunile, ce le au. Sasii ca un popor isolat numai pe această cale se pot apăra. Pozițiune mai hotărâtă a luat episcopul Teutsch în casa magnatilor, când în numele bisericești și al poporului săsesc a protestat, calificând acele reforme de cele mai periculoase pentru națiunea săsescă. Ca exemplu servescă următoarea accentuare, ce o făcu episcopul Teutsch, când Tisza ca curator al bisericești reformate a vorbit de introducerea reformelor: Noi trebuie să luptăm până la cutit, deoarece e fapt, că și căsătoria civilă și introducerea matriculelor sunt un mijloc mai mult de magiarizare în relațiunile intime ale familiei. Sasul în viitoriu nu-și va mai pricepe nici certificatul de botez și nici cartea de cununie. Pentru poporul săsesc n-au sosit încă timpurile ca să pótă primí reformele bisericesci. Swicker mai spune, că după ce episcopul tinu vorbirea în casa magnatilor, vorbire, care a surprins pe guvern, ea în cercurile guvernamentale a făcut de tot rea impresiune și acesteia i-a dat expresiune bărbați de stat în fața episcopului.

Aceste espuneri au dat ansă la diferite comentarii în cercurile săsesci, presa s'a exprimat mai rezervat, observând o atitudine clatinătoare; în presa magiară însă ele au fost primite cu o bombardare vehementă și combătute, ca toate actele ce nu plac celor dela putere și șovinismului magiar.

În fine a venit dl deputat Iosef W. Filtsch și, vrând să facă ore cum lumină, aprețind vederile episcopului Teutsch, spune, că toate sunt adevărate, e drept, că reforma bisericească va lua preoțimeii săsesci ocaziunea de a conveni așa de des cu poporul și a eseria influența sa asupra lui, e drept, că guvernul urmărește magiarizarea în contul celorlalte naționalități și că acesta atinge mult și pe sasi. Matriculele se vor purta numai în limba magiară. Vor fi purtătorii de matricule șovinisti și nu vor introduce corect numele... *din punct de vedere curat național* n'avem sasii cauză să privim introducerea matriculelor cu ochi buni. Tot astfel stă lucrul și cu reforma căsătoriei, care taie adenc în aședemintele bisericești. Tot ce e referitoriu la căsătorie se va face numai în limba magiară. „Dar cu toate aceste îngrijiri grele, dice numitul deputat — majoritatea poporului săsesc este pentru introducerea reformelor liberale. Sasii nu se pot decide a combate introducerea reformelor liberale cu toate că cu drept trebuie să fie îngrijați despre influența lor asupra poporului. Entusiasmați de progres și libertate, ei mai bucuroși vor depune interesul național ca jertfă la altariul patriei, decât ca, în unire cu clericali și cu reacțiunea feudală, să lupte contra reformelor liberale. Tot respectul personal reposatului episcop Teutsch, dar politica săsescă în acest cas și va croi altă cale“.

Că ce cale va croi, se va vedea în congresul, cel vor ținea sasii. În adevăr însă acesta atitudine e surprinzătoare. Frații sasi sunt circum-

spectați și mai astéptă ceva, chiar de ar aduce jertfă interesul național?

* * *
Regele Leopold II al Belgiei a semnat constituția belgiană revizuită. Prin acest act s'a terminat un episod important din dezvoltarea raporturilor constituționale belgiane.

În fața acestui fapt nu va fi fără interes a resuma rezultatul operei revizioniste, realizate cu atâtea greutate și osteneți.

Va intra așa dér în vigóre de aci înainte, în Belgia, un sistem de drept de vot universal treptat. Până acum ori-ce belgian în vârstă de 25 ani, care plătia un minimum de dare de 21 de franci anual, avea dreptul de alegere.

De acum înainte va avea drept de vot pentru cameră ori-ce belgian în vârstă de 25 de ani, care a avut domiciliul stabil în aceeași comună timp de un an de zile și care nu este pedepsit de lege.

Un astfel de cetățean însă nu va avea decât un vot. Ori-ce belgian, în vârstă de 35 de ani, căsătorit sau văduv, cu copii legitimi, plătiind și o dare către stat de cel puțin 5 franci, preste și ori-ce belgian în vârstă de 25 de ani, proprietar de imobile în valóre de cel puțin 2000 de franci, va avea două voturi. Cei cu titluri academice și cei cari ocupă o funcțiune mai înaltă în stat vor avea două voturi suplimentare. Nimeni însă nu va putea avea mai mult de trei voturi.

Votul este obligator, și se dă în comuna de reședință a alegătorului; toate buletinele trebuie să fie egale ca mărime și color.

Fie-care membru al camerei deputaților va primi o despăgubire anuală de 400 de franci și liber percurs pe drumul de fier între comuna sa de reședință și Brusela.

În ce privesc senatul, el va numera în viitoriu 101 de membrii; 75 de senatori se aleg direct din partea belgiani, în vârstă de cel puțin 40 de ani, cari plătesc cel puțin 1200 de franci dări directe, sau posed imobile în valóre catastrală de cel puțin 12 mii de franci. 26 de senatori vor fi aleși de consiliile provinciale după libera lor chibzuință.

Representanții chemați în ministeriu nu vor mai avé să se supună unei noué alegeri.

* * *
Ca contra demonstrațiuni acelor întemplete cu ocaziunea manevrelor germane din Elsația și Lotaringia și mai vartos a prezenței moștenitoriului de tron italian în ținuturile stăpânite odată de francesi se pot considera manifestațiuni de amicitie, ce vor avea loc la Toulon între francesi și ruși.

În luna lui Octombrie va sosi în portul frances Toulon escadra rusescă. Consiliul comunal al acestui oraș stabilit următorul program festiv pentru primirea escadreii rusesci:

În ziua înainte de sosirea flotei rusesci se vor împărți tuturor posesorilor de corăbii stéguri francese și rusesci. Pe cheiul portului se va ridica un arc de triumf măreț. În preser sosirii se va da o festivitate venețiană și o iluminatiune; în ziua următoare după sosirea președintelui Carnot, se va arangia o serbare populară pe bulevard și o serbare florală, sera va fi banche și apoi se vor arangia jocuri rusesci și francesi în câmpul libertății. În ziua a treia se va da o mare festivitate în cheiul portului pentru matrozii rusesci, împreună cu un bal. În teatru din Toulon se va da ca reprezentațiune de gală „Stéua polară“ de Meyerbeer.

După aceea va urma programul maritim festiv, pe care admiratul Gervais nu l'a terminat. Oficerii francesi vor arangia apoi o serbare militară. Consiliul municipal al Parisului are de gând să voteze 400,000 fr. pentru primirea oșpeților ruși.

Președintele casinului militar din Paris, generalul Saussiers, a convocat un comitet festiv, care să examineze măsurile luate pentru primirea oficerilor escadreii rusesci. Comitetul presei din Paris a decis să arangeze o serie de festivități populare, în onorea oșpeților ruși. Spesele se vor acoperi prin o subscripțiune națională.

În marea operă din Paris se va reprezenta opera națională rusescă. „Viéta pentru Tarul“ de Gliuka. Consiliul comunal al Marsiliei a făcut pașii pe lângă guvern, ca să mijlocască ca flota rusescă să intre și în portul Marsiliei.

Cestiunea transilvană.

Sub titlul acesta „Timpul“ din 26 August v. a. c publică următorul articol:

Ori-cine a urmărit atitudinea noastră față cu mișcarea românilor din Ungaria, n'a putut decât să observe modul peste măsură de moderat, cu care am tratat cestiunea. Au fost chiar unii, cari au interpretat moderațiunea noastră în sensul unei nepăsări față cu suferințele îndurate de frații noștri de preste munți. Am creșut și credem încă, că lupta etnică și constituțională, ce se desfășură în Ungaria, este o cestiune internă a monarhiei austro-ungare și avem destulă conștiință de îndatoririle noastre internaționale, pentru a ne feri de ori ce amestec în afacerile interioare ale vecinilor noștri. Am respins și respingem și astăzi ori-ce apucătură iredentistă și desfidem să i se arate cel mai mic fapt, prin care să ne fi depărtat de această atitudine corectă și leală.

În fața unor asemenea împregiurări eram în drept să ne așteptăm la o atitudine analogă din partea vecinilor noștri și mai ales din partea acelor, cari prin pozițiunea lor atârănă de statul unguresc.

Pe cât timp atacurile și provocările veniau din partea diarelor, am stat în rezervă; întâiu, ca să nu dăm cel mai mic pretecest de a suspecția intențiunile noastre, al doilea, pentru că nu credeam să facem bine fraților noștri din Ungaria, intrând în polemică cu adversarii lor interiori.

Cu privilegiul procesului politic ce s'a tratat acum câte-va zile la Cluș contra unor români, ce erau acușați de a fi redactat și propagat o broșură numită „Replică“, proces, în care acești români au fost osândiți de curtea cu jurați la pedepse aspre, s'au petrecut însă lucruri, care ne silesc a eși din rezervă, ce ne-am impus, în scop de a restabili adevărul și a răspunde acușărilor directe, care s'au adresat statului român de pe banca ministeriului public.

Aci nu mai e vorba de aprecieri diaristice, de polemică mai mult sau mai puțin violentă, ci de un requisitor în tota regula, emanat dela un procuror, adevărat agent direct al justiției ungare. Mai mult încă, diare însemnate ca „Pester Lloyd“, au reproduș în estenso acest requisitor, comentându-l într'un mod răuvoitor față cu țera noastră.

Vom releva mai întâiu partea cuvântărei d-lui Ieszensky, relativă la Liga culturală și la activitatea ei. Tota lumea știe, că acei, cari fac parte din această asociațiune, de altminterlea cu totul privată, au protestat în nenumărate rânduri contra impuțării, ce li se face de a urmări scopuri iredentiste. În ce privește guvernul nostru, el a păstrat față cu Liga atitudinea, ce era indicată prin constituțiunea și legile țerei. Rău și fără cale susține dar procurorul unguresc, și după densus „Pester Lloyd“, că aci la noi este focarul iredentismului românesc, tolerat și încurajat de statul român. Domnul Ieszensky știe bine, că nu este așa, că mișcarea românilor din Ungaria nu are nevoie de nici un focar estern, de nici o ațitare, căci cauzele, care o provocă au fost și sunt interne. Dar d-sa avea nevoie de a pune înaintea ochilor juraților stafia iredentismului, pentru a obține o condamnare de patru ani pentru o broșură politică. Zelosul procuror a mai întrebuințat și o altă sperietore, dar aceea mai serioasă, vorbind de panslavism, atribuind românilor din Ungaria simpatii și apucături rusofile și voind prin această să

însinueze, că mișcarea lor legală și leală în lăuntrul statului unguresc purcede dintr'o inițiativă panslavistă. Domnul Ieszensky uită însă, că românii din Ungaria nu cer alta nimic, decât respectarea legii egalității naționalităților, lege, care există, și cu toate acestea, rămâne literă mörta. Înzadar voese d-sa să dovedască, că în ziua, când dorința legitimă și perfect legală a românilor s'ar realiza, acesta ar fi primul pas spre desmembrarea statului unguresc; înzadar acasă el pe acei, cari revindecă pe cale normală niște drepturi firești și conștiințate prin rescripturi împărătesci, ca pe nisce resvrățitori și trădători de patrie, cari au ochii ațintiți în afară. Adeverații dușmani ai Austro-Ungariei și propovăduitorii indirecți ai panslavismului sunt acei, cari în orbirea lor nu voesc să pricepă, că buna înțelegere între poporele monarhiei pe tărîmul respectărei drepturilor lor seculare este pentru statul austro-ungar singura și cea mai trainică garanție de prosperitate și totodată pavăza cea mai sigură contra expansiunii panslavismului.

Recriminând continuu contra românilor și lovindu-i în bunurilelor cele mai scumpe, se dă inamicilor din afară ai monarhiei o armă primeșdișă și se creiază ori-cărui guvern în România o pozițiune din cele mai penibile față cu dorința lui de a întreține relațiuni de prietenie cu imperiul dualist.

Ce să dicem, de pildă, despre următoarele rânduri pe care le găsim în capul diariului „Pester Lloyd“:

„Da! Focarul iredentei române este în regatul vecin, dincolo de Carpații noștri. Statul român nu numai, că tolerează manoperele revoluționare, care se urzesc pe teritoriul său în contra păcii interne și a integrității patriei noastre, dar încă favorizează aceste manopere prin acordarea legislativă de ajutoare bănesci Ligei culturale, care este purtătoarea mișcării iredentiste. Ore o asemenea procedură pôte ea să urmeze? Nu putem să admitem un singur moment obiecțiunea, că ar lipsi statului român puterea de a pune o stavilă unei asemenea mișcări colective. Un stat trebuie să fie în stare a împedece o agitațiune, care sapă pacea unui stat vecin, cu care este în relațiuni de prietenie, etc.“

Etă numai o mică parte a comentariilor cu care „Pester Lloyd“ însofește reflecșiunile lui în privința procesului din Clușiu și requisitoriul procurorului Ieszensky.

Acest limbaj nedrept și violent nu se potrivește cătuși de puțin cu împregiurările. Nu e vorba, el nu ne face să schimbăm atitudinea noastră corectă, nici să eșim din moderațiunea, pe care ne-am împus'o, dar ne silesc a răspunde lui „Pester L“. că iredentismul există numai la poporele asuprite și că în loc de a cere României neațarnată de a-și călca libertățile constituționale pentru a complăcea șovinistilor unguri, ar face mai bine să se adreseze amicilor săi, sfătuindu-i de a nu provoca mișcări, pe care nu le pot stăpâni.

Numai împăcând dreptele și moderatele cerințe ale românilor din Ungaria, această populațiune, care a dat atâtea dovești de răbdare și de lealitate, în loc de a fi un element de slăbiciune, va deveni din contră un scut pentru statul vecin. Numai astfel regatul unguresc va dobândi simpatia României independente și, dacă în realitate panslavismul este dușmanul comun, apoi este o politică greșită și imprudentă de a înstrăina cu totul un element numeros și puternic cum este némul românesc și de a slăbi sau chiar de a desființa prin această unul din zăgazurile cele mai firești contra pericolului care, după cum cred ungurii înșiși, ne-ar amănința pe toți de o potrivă.

Noutăți.

Delegațiunile scolare medie din Brașov au ales după cum scrie „Gaz. Tr.“ de prof. provisor pe dl Dr. Emilian Popescu; profesori suplenți: pe d-nii Nicolau Bogdan, P. Dan și P. Roșca (gimnastică); învțător provisor la șola capitală pe dl Romul Mircea, fost învțător în Săliste.

* * *
Patriotism impus. Foile unguresci scriu, că comunitatea bisericească evanghelică din Pojon vrând „să pună la ordine pe stu-

denții panslaviști, a luat hotărîrea, ca fiecare tînr, care de aci înainte va dori să intre fie în convicțiv, fie în seminarul ev. de-acolo, numai așa va putea conta la o înțelegere gratuită, „dacă se va obliga în scris și pe cuvîntul său de onoare, că va fi patriot bun și credincios și că nici pe alții nu-i va ațîța în contra patriei magiare“.

Halucinațiuni magiare. Dela Oradea-mare se telegrafază foilor magiare, că prețorul din Beinși a făcut raport despre digresiuni serioase ale românilor din incidentul zilei onomastice a țarului Alecsandru al Rusiei. În urma raportului s'au trimis îndată la Beinși două companii de honveți, întărite cu un detașament de gendarmi.

Aceste născociri se fac pentru-ca să pōta fi românii suspiționați de rusofilism. Și pe cînd hiperzeleșii „patrioți“ s'vonesc astfel de scornituri chiar de prin părțile Beinșului, Maj. Sa monarchul, dînd un dineu, din incidentul zilei onomastice a țarului, ridică următorii toast: În sănătatea sumpului meu amic, Maj. Sale împăratului Alecsandru. — Capela militară a întonat imnul rusesc, care a fost ascultat în picioare de toți cei prezenți.

Biserica ortodoxă română înaintea Maiestății Sale în Boroș-Sebiș. Cele publicate în numărul trecut le completăm cu următoarele amănunte din „Biserica și Școala“: P. S. Sa părintele episcop al Aradului Ioan Meșianu a călătorit Vinerea trecută la Boroș-Sebiș; ȋr Sămbătă dimineața la sosirea Maiestății Sale s'a prezentat la gară la primire. Maiestatea Sa a sosit în aceeași zi la orele 7 și 30 minute.

Duminecă s'a prezentat înaintea Maiestății Sale biserica ortodoxă română sub conducerea Prea Sînției Sale prin o deputațiune compusă din următorii membri ai clerului eparchiei: protosincelul Augustin Hamsea, părinții protopresbiteri: Moise Bocșan, Ioan Groza, Vasiliu Beleş, Constantin Gurban, Georgiu Popoviciu, Ignatie Papp, părintele Dionisiu Popoviciu, ases. consist., Iosif Besan, administrator protopresbiter, preoții: Ioan Gurban, Ioan Morariu, Dr. Demetriu Barbu, Iosif Ursu, Zacharia Halic, Augustin Beleş, Ioan Giulan, Georgiu Lupșă Gavril Lazar, Lazar Oprea, Teodor Coloja Acsente Chirilă, Simeon Cornea, Arseniu Circus, Arseniu Leuca, Teodor Bodea, Ioan Mera, Traian Mageru, Ioan Drăgancea, Ioan Muntean, Corneliu Lazar, Damaschin Stefan, Leontin Beltechi, Teodor Rada, Marchiș Ioan Cimponeriu și diaconul Enea Joldea.

După răspunsul Maiestății Sale, Maiestatea Sa a binevoit a se întreține cu Prea Sînția Sa și cu 9 dintre membrii deputațiunii, informându-se despre mersul afacerilor bisericesti-scolare din eparchia, — exprimându-și între altele și bucuria, că biserica română s'a prezentat și de astă-dată prin o deputațiune, atât de frumoasă și numerosă.

După această Prea Sînția Sa dimpreună cu întreaga deputațiune merse la sfînta biserică. Aici P. S. S. ofiică cu mare asistență sfînta liturgie în ființa de față a unui număr însemnat de credincioși.

După sfînta liturgie P. S. S. ofiică un Te-Deum, în carele ridică rugăciuni ferbinți pentru îndelunga viață și sănătate a Maiestății Sale și a întregii case domnitoare; ȋr la finea serviciului ținu poporului o cuvîntare instructivă și acomodată însemnătății zilei, apoi împărțăși poporului binecuvîntarea sa arhierescă.

Procesul de presă al „Tribunei“. Procesul întentat redacțiunii „Tribunei“, pentru un articol intitulat „Repriviri politice“ și publicat în nrul 266 dela 27 Novembre v. a. tr. al „Tribunei“ s'a pertractat ȋr în 12 Septembrie c. la curtea cu jurați din Cluș. Acușaji au fost cinci, dintre cari Eugen Brote nu s'a prezentat. Apărători au fost d-nii advocați Stefanovici (pentru red. Balteș), Vănovici (pentru S. Albini), Dr. St. Pop (pentru Dordea și Ioan Rusu.) Acușaji au fost declarați de vinovați pentru agitațiune pe calea presei și au fost condamnați astfel:

S. Albini 3 luni închisore și 100 fl. amendă; I. Rusu Șirianul 2 luni și 50 fl. A. Balteș 1 lună și 30 fl. Al. Dordea 14 zile și 20 fl. amendă.

Serviciu divin. Luni în 20 August fiind aniversarea luarii Griviței, s'a săvîrși serviciu divin la metropolia din Bucureset și la mănăstirea Sinaia. În această localitate după serviciu divin, s'a dat o masă batalionului I de vînători, care se află în garnisonă acolo.

Necrolog. Elena Jarda ca soție, Maria măr. Scridon, Danila, Ioan și Stefan ca fi; Dr. Leon Scridon, ca ginere; precum și numeroși consăngeni cu inimă frîntă de durere aduc la cunoștință, cumcă prea iubitul soț, tată, socru și consăngեն Ioan Jarda, director a școlei fundatiionale normale din Năsăud, președintele reuniunei inv. „Mariana“ membru în comisiunea administratoare de fondurile scolare centrale și de stipendie din fostul district al Năsăudului, secretariu al administrației fondurilor scolare confesionale districtuali, secretariu al reuniunei de împrumut și păstrare „Aurora“ din Năsăud etc. după o viață plină de rodnică și neobosită activitate cu mult zel și abnegare de sine pentru promovarea instrucțiunei a cărei propovăduitor plin de jertfă a fost; stēlp vrednic al școlei fiind, a cărei viu interes îl aduce pe altariul vecinic luminos, jertfă neînfrîntă, pârtaș vrednic la totă activitatea vieței ținutului acestuia, după un morb re-repentin de câteva minute și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Vineri în 8 Septembrie st. n. 1893 la 11 ore sēra în al 46-lea an al etății și al 20-lea an a fetei sale căsătorii.

Osămintele sumpului decetat s'au as-trucut după rital bisericei gr. cat. Duminecă în 10 Septembrie st. n. 1893 la 3 ore p. m. în cimiteriul gr. cat. din loc.

Fie-i țărina ușoră și memoria eternă! Năsăud, la 9 Septembrie st. n. 1893.

Cererea unui român la monarchul. Din Boroș-Sebiș se scrie, că mergēnd M. Sa regele să primescă deputațiunile, pe stradă îi s'a aruncat la picioare un român din Aradul-Nou, cu numele Talamandra. El avea la sine o rugare scrisă, în care se plînge că e lipsit și pe care o ȋtînse împăratului. El a fost depărtat numai decăt de cătră suită, ȋr M. Sa în trecere a primit cererea.

Cutremur de pămēnt. Din mai multe părți ale regatului României vin sciri despre cutremure de pămēnt. În țera noastră ȋncă s'au simțit în mai multe localități. În 10 Septembrie n., la orele 4½ s'a simțit în Brașov un nou cutremur de pămēnt, care a durat 5 — 10 secunde. În același timp s'a simțit cutremurul și în alte părți ale acestui comitat. Din Preșmer se scrie, că sub influința cutremurului, balansau cadrele de pe pāreți și pāraiau grindile dela case. La Tērlungeni cutremurul s'a simțit și mai puternic, aici ȋmenii erau să cadă de pe picioare, ȋr alții au fost isbiți de pāreți.

Invitare. La concertul impreunat cu petrecere de dans, ce-l vor arangia damele române din Timișora cu concursul tinerimei din loc și giur în favorul copiilor seraci dela școlele române din Tim. în 8/20 Septembrie 1893 în sala „Fabrikshof“. Inceputul precis ½/8 ore sēra.

Program:

1. Cuvēnt de deschidere rostit de dna presidentă M. Putici. 2. „Doue inimi“ nu-mi dau pace“ de G. Dima cāntat de „Corul micst“. 3. „Cimpoiul“ capriciu executat pe pian de dșora Maria Buibasi. 4. „Copila de romān“ poesia de J. Vulcan, declamată de dșora Sidonia Olariu. 5. „Nu te pot uita“ romanța de F. Franchetti, executată pe pian și flaută de dșora Lucreția Radneantiu și dl Aurel Cosma. 6. „Ilustrațiunea romānă“ compozițiune de C. Kārász produsă pe pian de dșora Valeria Gherdan. 7. „Ce ne mai lipsesce?“ poesie de Frozescu declamată de dșora Elena Cornea. 8. „Potpourri național“ executat pe violină de autorul: dl Valeriu Magdu. 9. „Luntrașul“ de Fr. Schipek, cāntat de „Corul micst“. 10. Cuvēnt de închidere, ținut de dl Paul Rotariu.

Biletul de persōnă 2 corōne, de familie (3 membri) 3 corōne. Oferte și suprasolviri marimōse se primesc cu mulțămītă la adresa

dnei cassiere Ana Cornea (Timișora, Fabric, Bogengasse Nr. 4) și se vor cuita pe cale jurnalistică.

Programa institutului pedagog. teol. archidiececan gr or.

A apărut:

„A IX programă a institutului pedagogico-teologic“ al archidiecesei ortodoxe române din Transilvania. în Sibiu, pe anul scolastic, 1892-3 publicată de Ioan Hannia, director și profesor. Sibiu, 1893. Cuprinsul: 1. Resumat de istoria computului elementar, de prof. Dem Comșa. 2. Sciri scolare și cronica institutului. La institut au funcționat: 1. director, 5 profesori ordinari definitivi, 2. profesori extraordinari definitivi. 1. ordinar provisor și 3. suplenți. În decursul anului scol. s'au propus studiile după noul regulamentul seminarial votat de sinodul archid. în sesiunea sa din 1892. Numărul elevilor înmatriculați a fost: în secțiunea teologică: ordinari 63, extraordinari (pe un singur an) 13; în secțiunea pedagogică: 82, în total 158. La finea anului au fost 150. Elevii au fost toți internați în edificiul seminarial. Biblioteca seminarială în folosirea profesorilor s'a sporit cu 36 opuri parte donate, parte cumpărate. Biblioteca societății de lectură „Andreiu Șaguna“ s'a sporit cu 107 opuri, parte donate, parte cumpărate din fondul societății. Starea acestei biblioteci a fost cu finea anului scol. 1892/3 de 1963 opuri, în 5125 volume și 402 fascicule. Colecțiunea de mijloce de învățământ s'a sporit cu 4 bucăți. În decursul anului s'au îmbolnăvit 3 profesori, cărora li s'a acordat concedii și au fost substituiți prin alte puteri didactice, fără ca învățământul să fi suferit prin acesta vre-un impediment.

În decursul anului scolastic și anume la 22 și 23 Octombrie — 3 și 4 Noemvre — comisariul ministerial dl Dr. Béla Erődi a cercetat institutul pedagogic, la dorința aceluia, elevii toți din toate trei cursurile pedagogice, s'au supus unui examen din toate obiectele, afară de religie, acel domn comisar a luat privire la starea bibliotecii și a tuturor colecțiunilor seminariale, vizitând cu deamēruntul toate localitățile seminariale.

La 29 Octomvrie st. v. a vizitat institutul nostru pedagogic inspectorul regiu de școle comitens, dl Emil de Trauschenfels, exprimându-și mulțămirea sa cu cele aflate în seminarium.

Institutul a sērbătorit prin participarea la serviciul divin și la rugăciunile sērvășite în biserica parochială din cetate următoarele zile:

1. 15 Septembrie, ca ziua patronului institutului sf. marele martir, Nichita Romanul.

2. 22 Septembrie — 4 Octobrie, — onomastica Maiestății Sale augustului nostru împărat și rege Francisc Iosif I.

3. La 29 Novembre — 11 Decembrie — sēra, Societatea de lectură Andreiu Șaguna și de astădată a arangat în sala seminarială îndatinată ședință publică în amintirea fericitului archiepiscop și metropolit „Andreiu Șaguna“ cu discursuri, declamațiuni și cāntări corale înaintea unui public numeros și ales.

4. La 12/24 Iunie 1893 Societatea de lectură „Andreiu Șaguna“ a sērbat iubileul de 25 de ani al existenței sale, sēra a ținut o ședință publică cu discursuri, declamațiuni și cāntări corale delectând un public numeros și ales.

5. 16/28 Iunie, aniversarea morții fericitului archiepiscop și metropolit „Andreiu“, în a cărui amintire și fericită odichnă s'a ținut parastas în biserica parochială din cetate, ȋră tinerimea seminarială, prin o delegațiune dintre elevi, a depus o cunună pe mormēntul aceluia în Rășinari.

Incheierea solemă a anului scol. s'a sēvșit în 29. Iunie v. ziua sf.

apostoli Petru și Pavel. Înmatriculările pe anul scol. 1893/4 se fac în zilele 1—4. Septembrie st. v. ȋr prelegerile se vor începe Luni în 6 Septembrie st. v.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardēlului.

de
Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Aici se află scaunul unui protopopiat român gr. oriental, de care se țin 29 de parochii și mai multe filii, cu 27,595 de credincioși și a unui protopopiat român greco-catolic, la care aparțin 34 de parochii, cu mai multe filii și cu 16,591 de credincioși.

În Sibiu s'au ținut mai multe adunări politice însemnate ale românilor din Ardēl și Țera Ungurēscă.

Dintre bărbaii nostri mari se află înmormēnțați aici episcopul gr. or. Vsilie Moga (în progadia din „Grōpă“), mort la 1845, apoi Alecsandru Papiu Ilarian istoric vestit, fost ministru în România și membru al „Academiei române“ din Bucuresci, mort la anul 1876 în Sibiu; el este înmormēntat în cimiteriul bisericei române gr. cat. și are un monument de marmoră, cu bust, ridicat de Academia română. Tot în cimiteriul acesta dōrme somnul vecinic George Bariț, unul dintre cei mai mari fi ai națiunii noastre, scriitor renumit, fost președinte al „Academiei“ din Bucuresci și al „Asociațiunei transilvane“, repausat la 2 Maiu 1893.

Sibiul are 21, 465 de locuitori, ȋr cu miliție cu tot 24,752. Dintre acesia 4807 sunt romāni. *) Intre ei este bine reprezentată inteligența, precum oficiali, preoți, advocați, diariști, profesori, neguțători etc. apoi sunt mulți meseriași de toate soiurile, partea cea mai mare însă sunt țerani, cari se ocupă cu lucrul cāmpului.

Ei se numesc de obicei „măiereni“ și cei mai mulți dintre ei locuiesc în partea de jos a orașului.

Pentru sasi este asemenea fōrte însemnat oraș Sibiul. El este ca și în trecut, oraș de frunte al sāsimi. Aici este reședința episcopului sāsesc și de aici se administreză averea națională a sasilor (universitatea sāsescă); aici se află consistoriul luteran sāsesc și școle însemnate, precum seminarium de teologie și pedagogie, gimnasiu și reale superioare etc., apoi o mulțime de reuniuni (înșōiri) culturale, de sciință și de binefacere, bănci mari etc. Numărul sasilor din Sibiu este de 13,148 de suflete.

(Va urma)

Din public. **)

Mulțămītă publică.

Marele proprietariu din Brăila și Viziru în România Domnul Ioniță N. Grossu, în interesul eel mare, ce-l pōrtă pentru starea parochiei noastre, al căreia fiu a fost, luând la cunoștință lipsesele cele multe, ce le are școala noastră a avut bunăvoința a dōna pe sēma acestei școle 400 scris patru sute de franci.

Comitetul parochial, la însărcinarea întregii comunități bisericesci române gr. or. și ține de datorință a exprima mulțămītă sa pe această cale generosului donator, rugând pe D-șeu a' ȋnē ȋncă mulți ani spre a fi fala acestei comune și fruntaș al națiunei noastre.

Brețeu, 29 August, 1893.

Pentru comitetul parochial

Spiridon Dimian
președinte

Aron Pușcariu
notariu

*) După „Helységnevtár“ din 1892 numărul românilor este 4581, noi însă credem că numărul lor este 4807, deoarece tot după acel „Helységnevtár“ se află în Sibiu 3173 gr. orientali și 1634 gr. cat. cari sunt toți romāni.

**) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă.

Nr 318 scol.

[173] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôile confesionale gr. or. române din mai jos însemnatele comune în tractul protopresbiterial al Solnocului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Libotin, cu salariu anual de 300 fl. v. a. în bani, cuartir și grădină.
2. Ungureni, cu salariu anual de 300 fl. v. a. în bani și cuartir.
3. Rogoz, cu salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și grădină.
4. Rohia, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și cuartir.
5. Poianaporceului afiliată cu Valeni, cu un învățătoriu ambulant pe lângă un salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și grădină.
6. Peteritea afiliată cu Măscu cu un învățătoriu ambulant pe lângă un salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și grădină.
7. Borcut afiliată cu Ineu, cu un învățătoriu ambulant pe lângă un salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și grădină.

8. Stoiceni afiliată cu Dobric și Dobriținaș, cu salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir și grădină. Învățătorul va fi ambulant în Stoiceni și Dobric, căci din Dobriținaș elevii de scôla vor cerceta parte scôla din Dobric, parte scôla din Stoiceni.

8. Costeni afiliată cu Cupșeni, cu un salariu anual de 300 fl., cuartir și grădină. Învățătorul va fi ambulant.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigôre subsemnatului oficiu protopresbiterial (Magyar-Lápos) până la termenul indicat.

Cupșeni în 18 August, 1893

În conțelegere cu comitetele parochiale respective, oficiul protopresbiterial gr. or. al Solnocului.

Samuil Cupșa,
protopresbiter.

Nr. 351/1893

[164] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Laz, protopresbiteratul Sebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt următoarele:

1. Dela 137, familii câte 2 ferii de must à 80 cr. feria . . fl. 219 —
2. La Botezul Domnului cu umblarea cu crucea, dela 130 case câte 30 cr. fl. 39. —
3. Dela 137 familii câte 1 și de lucru à 40 cr. . fl. 52. —
4. Dela 19 casuri de botez, calculate după cei cinci ani din urmă à 50 cr. fl. 9.50
5. Dela 5 cununii à 4 fl. 20. —
6. Dela 9 casuri de mörte sub 7 ani à 1 fl. 10 cr. fl. 9.90
- și dela 11 casuri peste 7 ani à 2 fl. 10 cr. . . fl. 23.10
7. Venitul dela progadie și un fênăț. . . fl. 11. —
8. Dela altar . . . fl. 20. —

Suma . . fl. 403.50

Și celelalte venite stolare.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch, au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigôre, până la termenul susindicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Sebeș, 3 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parochial

Ioan Tipeiu, protopresbiter.

Nr. 348/1893

[169] 2—3

CONCURS.

Pe baza rezoluțiunei consistoriale din 3 August a. c. Nr. 4679 B. se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru întregirea parohiei Amnaș, protopresbiteratul Seliștei.

Cu postul acesta de paroch este împreunat un venit anual de 266 fl. 14 cruceri v. a. despre care se pot trage informațiuni mai de aproape dela

oficiul protopresbiterial și dela comitetul parochial.

Reflecțanții la acest post se-și așternă cererile, instruite conform legilor în vigôre, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Seliște, 21 August, 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Seliștei în conțelegere cu comitetul parochial concenter.

Dr. Nicolau Maier,
protopresbiter.

Nr. 357/1893

[151] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei de clasa a treia (III) Stanija de jos, se escrie a doua ôră concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român”.

Emolumentele dau suma de 401 fl., valut. aust.

Concurenții au a-și așterne cererile lor, instruite conform normelor din vigôre în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Brad, la 8 Iuliu 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Zărandului.

Vasiliu Dămian, protopresbiter.

Nr. 523/1893.

[171] 2—2

CONCURS.

La scôilele centrale grănițeresci din fostul regiment român I sunt de ocupat posturile de învățatori secundari din comunele Voila și Lisa ambele în comitatul Făgărașului și Jina în comitatul Sibiiului.

Emolumentele împreunate cu unul fie carele din acestea posturi sunt 200 fl. anual, apoi cuartir și lemne de foc.

Reflecțanții au se-și subșternă petițiunile instruite conform legilor în vigôre și special cu diploma de calificățiune docentală până la 20 Septembrie st. n. a. c. la: Comitetul scôilelor centrale grănițeresci din fostul regim. rom. I.

Sibiu, 10 Septembre, 1893.

Nr. 427/1893.

[162] 3—3

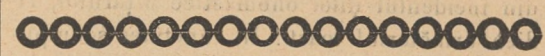
Citațiune edictală.

Ioan Pădurean din Racoșul-inferior, legiuitul bărbat al Elenei Mucea din Racoșul inferior, carele a părăsit cu necredință pe muera lui legiuită de cinci ani de zile, fără a se sci locul aflărei lui, este prin acêsta citat, ca în termen de șese luni de zile dela prima publicare a acestora în „Telegraful Român” se se prezenteze înaintea oficiului protopresbiterial, căci la din contră procesul divorțial intentat contra lui din partea muerei sale, se va pertracta și decide și în absența lui.

Cohalm, 22 Iuliu, 1893.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Curs de moșit.

Direcțiunea institutului reg. ung. de moșit în Sibiu aduce la cunoștința publică că la 1 Octomvrie se va deschide cursul gratuit de moșit de cinci luni. Primirea se face dela 1 până la 15 Octomvrie a. c. pe lângă atestat de moralitate și de botez în strada Poplăcii (Quergasse) nr. 27.

Prelegerile cu limba de propunere magiară, germână și română se încep la 5 Octomvrie 1893.

Femei însărcinate se primesc, încât ajunge spațiul, pentru naștere în clinica de moșit și li-se dă totă îngrijirea și întreținerea gratuit pe spesele ministeriului reg. ung. de culte și instrucțiune.

Sibiu, 1 Septembrie 1893.

[173] 1—4

Direcțiunea.

Pentru-ca și persônelor mai sărace dela țară se li-se dea puțină de a se instrui în moșit, Direcțiunea institutului împărtășește locuință liberă la 10 eleve pentru durata cursului. Petentele se se adreseze în scris sau verbal către Direcțiune, Quergasse nr. 27.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1893.

Budapesta Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10. —	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3. —	1.55	3. —	7.20	6.20	—	—	—	—	—	—	—	—
8.25	2.10	2.50	5.50	9.15	Budapesta	↑	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40	—	—	—	—	—	—	—	—
11.28	4.07	6.14	8.57	11.12	Szolnok	↑	2.55	5.23	3.31	11.46	4.47	—	—	—	—	—	—	—	—
1.35	5.46	—	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24	—	—	—	—	—	—	—	—
3.53	7.08	8.42	1.50	2.12	Oradea-mare	↑	Tr. de	2.25	11.04	8.43	12.09	—	—	—	—	—	—	—	—
4. —	7.15	12.05	2.24	2.19	Oradea-mare	↓	pl. per-sone	2.18	10.44	8.38	11.51	—	—	—	—	—	—	—	—
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13	11.17	—	—	—	—	—	—	—	—
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	—	9.30	—	10.42	—	—	—	—	—	—	—	—
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratea	↑	—	1.26	9.10	7.47	10.28	—	—	—	—	—	—	—	—
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Cincia	↑	3.53	—	8.31	7.08	9.51	—	—	—	—	—	—	—	—
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	2.58	12.47	7.53	6.39	9.12	—	—	—	—	—	—	—	—
8.05	10.37	6.24	6.24	—	Ghirbău	↑	1.13	—	6.53	—	8.17	—	—	—	—	—	—	—	—
8.32	—	6.59	6.59	5.55	Cluș	↑	12.17	11.01	6.14	5.25	7.40	—	—	—	—	—	—	—	—
8.49	—	11.10	8.40	6.11	Apahida	↑	—	—	5.14	4.48	6.52	—	—	—	—	—	—	—	—
9.06	—	11.32	9.08	6.27	Ghirău	↑	—	—	4.45	4.23	6.34	—	—	—	—	—	—	—	—
10.08	—	12.50	10.40	7.28	Cucerdea	↑	—	9.23	3.18	3. —	5.26	—	—	—	—	—	—	—	—
10.37	—	1.25	11.25	7.50	Ujóra	↑	—	8.54	2.31	2.08	4.52	—	—	—	—	—	—	—	—
10.59	—	1.43	11.54	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.13	2. —	4.34	—	—	—	—	—	—	—	—
11.07	—	1.52	12.04	—	Aiud	↑	—	—	2.05	1.51	4.28	—	—	—	—	—	—	—	—
11.31	—	2.18	12.34	8.17	Teiuș	↑	—	8.24	1.35	1.23	4.07	—	—	—	—	—	—	—	—
11.48	—	2.40	1. —	8.33	Teiuș	↓	—	8.07	1.08	12.45	3.47	—	—	—	—	—	—	—	—
12.25	—	—	1.40	8.38	Crăciunel	↑	—	8. —	12.23	—	2.49	—	—	—	—	—	—	—	—
12.50	—	—	2.17	—	Blăș	↑	—	11.57	—	—	2.27	—	—	—	—	—	—	—	—
1.04	—	—	2.35	9.09	Micăsasa	↑	—	7.31	11.42	—	2.13	—	—	—	—	—	—	—	—
1.35	—	—	3.14	—	Copșa-mică	↑	—	—	11.06	—	1.39	—	—	—	—	—	—	—	—
1.50	—	—	3.34	9.42	Mediaș	↑	—	6.57	10.4	—	1.18	—	—	—	—	—	—	—	—
2.13	—	—	3.49	9.44	Elisabetopole	↑	—	6.55	10.31	—	12.53	—	—	—	—	—	—	—	—
2.32	—	—	4.11	9.59	Sighișoara	↑	—	6.42	10.09	—	12.37	—	—	—	—	—	—	—	—
3.04	—	—	4.48	10.22	Hașfalău	↑	—	6.21	9.31	—	12.06	—	—	—	—	—	—	—	—
3.39	—	—	5.27	10.51	Homorod	↑	—	5.54	8.53	—	11.29	—	—	—	—	—	—	—	—
4.01	—	—	6.10	11.13	Agostonfalva	↑	—	5.34	8.23	—	11.03	—	—	—	—	—	—	—	—
5.26	—	—	7.52	12.26	Apăța	↑	—	4.29	6.55	—	9.46	—	—	—	—	—	—	—	—
6.08	—	—	8.30	12.58	Feldioara	↑	—	3.56	6.09	—	9.04	—	—	—	—	—	—	—	—
6.40	Tr. de	—	9.03	1.15	Brașov	↑	—	3.40	5.42	—	8.37	—	—	—	—	—	—	—	—
7.16	per-sone	Tren de per-sone	9.38	1.34	Timiș	↑	—	3.19	5.07	—	8.03	—	—	—	—	—	—	—	—
8. —	—	—	10.25	2.09	Predeal	↑	—	2.48	4.20	—	7.23	—	—	—	—	—	—	—	—
—	11. —	5.15	6.18	2.19	București	↑	—	10.17	2.18	—	6.58	—	—	—	—	—	—	—	—
—	12.26	5.57	7.10	3.01	—	—	—	9.41	1.42	—	5.57	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1.11	6.29	7.40	3.31	—	—	—	9.12	1.12	—	5.16	—	—	—	—	—	—	—	—
—	8.45	12.20	10.50	9.15	—	—	—	4.45	7.40	—	8.50	—	—	—	—	—	—	—	—

Nota: Ôrele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă ôrele de nôpte

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.